

اعتماد فعالان اقتصادی را بازگردانید

اشاره:

نشست تخصصی فعالان حوزه صادرات با رئیس جمهور با محور بررسی مسائل مربوط به تولید و صادرات برگزار شد و طی آن نمایندگان بخش خصوصی با ارائه ۱۰ درخواست از دولت، به تشریح پیش نیازهای جهش صادراتی ایران پرداختند. در این دیدار تنی چند از صادرکنندگان به بیان دیدگاهها و مشکلات خود در بخش صادرات پرداختند و تأکید کردند نگرش مثبت دولت سیزدهم به مقوله تولید و صادرات تداوم پیدا کند

از خام فروشی فاصله بگیریم

سیدابراهیم رئیسی - رئیس جمهور، برگزاری این جلسه را پیام گویای حمایت دولت از همه صادرکنندگان و فعالان اقتصادی دانست و گفت: یکی از سیاست‌های دولت، توسعه صادرات (به‌ویژه با کشورهای همسایه و منطقه) است.

وی از وزیر صنعت، معدن و تجارت، متولیان و مسئولان ذی‌ربط خواست به گونه‌ای عمل کنند تا صادرکنندگان در عمل آثار حمایت دولت را ببینند و وقتی سال بعد گرد هم آمدند، بتوان اتفاقات مثبتی را که در عرصه صادرات کشور رخ داده، با هم مرور کنند لذا باید تلاش کنیم این احساس در همه کشور نهادینه شود که در حال پیشرفت هستیم.

رئیس جمهور ادامه داد: سهم امروز ایران در تجارت منطقه و جهان متناسب با توان و ظرفیت‌های اقتصادی و تولیدی کشور نیست زیرا در کشورهای مختلف (به خصوص در میان همسایگان) تقاضا برای خرید کالا و استفاده از خدمات فنی و مهندسی

ایرانی بسیار بالاست به گفته وی، توسعه تجارت با همسایگان و موفقیت دیپلماسی اقتصادی در گرو حمایت از فعالیتهای تولیدکنندگان و صادرکنندگان کشور است و سازوکاری که در وزارت امور خارجه عملیاتی شده، می‌تواند این مسیر را تسهیل کند.

رئیس جمهور از عضویت دائم ایران در سازمان همکاری شانگهای به‌عنوان فرصت خوبی برای توسعه روابط اقتصادی و تجاری با کشورهای منطقه یاد کرد و افزود: صادرکنندگان باید از فرصت اتصال ایران به زیرساخت‌های اقتصادی آسیا به نحو احسن استفاده کنند.

وی اذعان داشت: باور داریم ثبات در تصمیم‌گیری‌ها و پرهیز از اتخاذ تصمیمات لحظه‌ای یکی از مهم‌ترین پیش‌نیازها برای موفقیت تولید و صادرات است و ثبات در تصمیمات می‌تواند به فعالان اقتصادی قدرت پیش‌بینی و برنامه‌ریزی دهد و اختلال در این ثبات، به مختل شدن روند سرمایه‌گذاری و تولید منتهی می‌شود.

سوی دیگر تأکید به همکاری در دولت این بوده که معطل ساختارسازی نشوند و کارها را پیش ببرند و در جریان پیشبرد امور ناکارآمدی‌ها را اصلاح کنند. به گفته وی، روحیه امید و اعتماد در مردم بالا رفته، ظرفیت‌های بسیار خوبی برای تولید و صادرات کالا و خدمات در کشور داریم، بازار خوبی نیز پیش روی تولیدکنندگان و صادرکنندگان است لذا با استفاده از این فرصت‌ها می‌توانیم آینده درخشانی برای کشور رقم بزنیم.

صادرات؛ نوک پیکان توسعه اقتصادی

در ادامه نشست رئیس جمهور با صادرکنندگان، غلامحسین شافعی رئیس اتاق بازرگانی ایران خطاب به رئیس جمهور عنوان کرد: شما با حضور در خانه فعالان اقتصادی پیام عمیقی را ارسال کردید که امید بسیاری ایجاد کرده است. امیدواریم که در تداوم این مسیر، شاهد تعالی این نگرش مثبت در مجموعه دولت باشیم.

رئیس‌جمهور یادآور شد: بازگشت ارز صادراتی باید با دقت رصد و مدیریت و با متخلفان نیز به نحو مقتضی برخورد شود، اما چه در جایگاه رئیس قوه قضائیه و چه در جایگاه رئیس‌جمهور اعتقاد جدی داشته و دارم که صادرکننده نباید به سهولت متهم تلقی شود.

این مقام مسئول به ضرورت بازنگری در دستورالعمل‌های ضد صادراتی پرداخت و گفت: دولت به فعالان عرصه تجارت اعتماد کامل دارد و از تاجران و فعالین بازرگانی نیز انتظار دارد در زمینه صیانت از سلامت عرصه تجارت پیشگام باشند و اجازه ندهند اشخاص غیرمرتبط با دریافت و استفاده از کارت بازرگانی به اعتبار بازرگانان و تجار خدشه وارد نمایند.

رئیس‌جمهور در مورد ایجاد وزارت صادرات بیان داشت: به اعتقاد من مشکل در کمبود ساختار و تشکیلات اداری نیست زیرا ساختارهای اداری متعددی در کشور وجود دارد که باید فعال شود و از

رئیس‌جمهور با اعلام این مطلب که تمام مقامات خارجی که از ابتدای دولت سیزدهم با آنان دیدار داشته‌ام، بدون استثنا برای گسترش همکاری با ایران ابراز آمادگی کرده‌اند؛ گفت: باید با صادرات محصولات باکیفیت به ابراز تمایل کشورهای مختلف برای گسترش مناسبات اقتصادی با ایران پاسخ دهیم. همچنین باید از خام‌فروشی فاصله بگیریم و به صادرات محصولات شرکت‌های پایین‌دستی و کوچک و محصولات با ارزش افزوده بالا توجه بیشتری کنیم.

رئیس‌جمهور بر ضرورت بازنگری و تقویت توان و ظرفیت بخش حمل‌ونقل زمینی، ریلی، دریایی و هوایی کشور تأکید کرد و صنعت حمل‌ونقل توانمند را یکی از مهم‌ترین ابزارها و نیازمندی‌های توسعه صادرات برشمرد که باید کمیته‌ای با حضور فعالان این بخش و با محوریت وزارت راه و دستگاه‌های مرتبط همچون گمرک برای بازنگری و تقویت این بخش تشکیل شود.

صادرات، به شکل غیرواقعی پایه صادراتی را تغییر دادند اما مشکلات بسیاری برای صادرکنندگان به وجود آورد. نکته بسیار مهم دیگر ممنوعیت برخی اقلام صادراتی به بهانه جلوگیری از تورم و تنظیم بازار است که فشار بسیاری را به بنگاه‌های داخلی وارد می‌کند زیرا یک فعال اقتصادی برای کسب بازارهای خارج از کشور تلاش‌های شبانه‌روزی به عمل می‌آورد تا با خلق یک برند خوشنام و معتبر، برای خود درآمد و برای کشور اعتبار به وجود آورد اما یکباره با ممنوعیت روبرو شدند به این صورت که شب می‌خوابد و صبح که بیدار می‌شود؛ بازار خود را از دست رفته می‌بیند! قطعاً این رویکرد، اعتماد فعالان اقتصادی را خدشه‌دار می‌کند. شافعی از رئیس جمهور خواست که برای تأمین مواد اولیه واحدهای صنعتی و تولیدی حمایت‌های لازم را به عمل آورد و ذکر چند مورد در این زمینه لازم به نظر می‌رسد. وزارتخانه‌های صمت، جهادکشاورزی، بانک مرکزی، گمرک و سازمان غذا و دارو باید با

صادراتی نیز پرداخت و در بخش دیگر سخنان خود اظهار داشت: آقای رئیسی شما به خوبی واقف هستید که بازگرداندن واقعی اعتماد فعالان اقتصادی موضوعی است که در تحقق برنامه‌های دولت اهمیت راهبردی دارد. این موضوع برای حرکت در میدانی رقابتی اهمیت بالایی دارد. در گذشته مسائل و مشکلاتی بروز کرد که اعتماد ما و فعالان اقتصادی از دست رفت و با ارائه چند مثال می‌توان به عمق این بی‌اعتمادی‌ها پی برد. وی اضافه کرد: برای مثال به فعالان اقتصادی اعلام شد قراردادی که با ترکمنستان منعقد شده به شما این اجازه را می‌دهد که با صادرات کالا به این کشور، پول خود را از وزارت نفت دریافت کنید؛ پس از گذشت سه تا چهار سال هنوز بسیاری از صادرکنندگان موفق به دریافت پول خود از وزارت نفت نشده‌اند! به گفته رئیس پارلمان بخش خصوصی در مورد مقوله پایه‌های صادراتی، دولت برای افزایش رقم

وی افزود: جلسه امروز با موضوع صادرات تشکیل شده است. به طور مسلم راهبرد توسعه صادرات در شرایط فعلی مهم‌ترین کار دولت برای رسیدن به رشد اقتصادی است که اصولاً برای هر کشوری دارای اولویت و اهمیت است. شافعی، صادرات را به نوک پیکان حرکت توسعه اقتصادی توصیف کرد و گفت: بررسی اجمالی روند توسعه اقتصادی در جهان طی دهه‌های گذشته نشان می‌دهد که در بخش صادرات با مشکلات بسیاری مواجهیم. شافعی ابراز تأسف کرد که در حال حاضر ۱۰ قلم اول و اصلی ما در بخش صادرات کالاهای خام هستند بوده که ارزش افزوده پایینی دارند و با چنین توان صادراتی پایینی نمی‌توان انتظار خیزش قابل توجه در حجم صادرات کشور را داشت؛ در حالی که تنها یک تا ۱/۵ درصد از صادرات ما به کالاهای دانش‌بنیان مربوط است و این در تداوم حرکت باید به طور جدی مورد توجه قرار گیرد. رئیس اتاق ایران بر لزوم تنوع در کالاها و مقاصد

مقدس کرده‌ایم و دیگر مقولات فعالیت اقتصادی را تنزل داده‌ایم.

حریری، تجارت را کانون اقتصاد دانست که باید همپای تولید به آن بها داده شود و افزود: امروزه اعتبار تجارت کاسته شده و در سیاست‌ها نیز اگر جرایم بانکی بخشیده می‌شود یا مسیر ترخیص گمرک تسهیل می‌شود یا تسهیلات پرداخت می‌شود صرفاً بخش تولید در نظر گرفته می‌شود. حتی کارت بازرگانی تولیدکنندگان پنج ساله تمدید می‌شود، اما کارت تجار صرفاً برای یک سال تمدید می‌شود!

به تعبیر رئیس اتاق مشترک ایران و چین، اگر میلیاردها تن تولید داشته باشیم، بدون تجارت تولید در انبارها باقی خواهند ماند بنابراین در جهان امروز اهمیت تجارت بیش از تولید است. امروز امارات یا سنگاپور که به این سطح از درآمد و رفاه رسیده‌اند حاصل توجهی است که به تجارت نشان داده‌اند.

وی خطاب به رئیس جمهور بیان داشت: تاجر را معتبر و تجارت را دارای اعتبار بدانید زیرا سال‌هاست شعار اقتصادی تنظیم می‌کنیم، اما هیچ وزنی برای تجارت قائل نیستیم. آقای غضنفری -وزیر وقت صمت- نام سازمان توسعه صادرات را به درستی به سازمان توسعه تجارت تغییر داد زیرا صادرات جاده یک‌طرفه نیست. باید سعی کنیم تاجر تربیت کنیم؛ تاجران که در خدمت کشور و توسعه تجارت خارجی باشند.

صادرات؛ جاده یک‌طرفه نیست

سیدرضا فاطمی‌امین - وزیر صنعت، معدن و تجارت- از ۴۰ میلیارد دلار صادرات در سال جاری خبر داد و گفت: سال آینده، صادرات را حداقل به ۴۵ میلیارد دلار خواهیم رساند که تقریباً با نیاز ارزی کشور تراز است و اگر بتوانیم سال آینده ۵ میلیارد دلار دیگر به صادرات بیفزاییم، می‌توان گفت در وضعیت متعادل ارزی قرار می‌گیریم، البته با این تأکید که به سمت صادرات کالاهای دانش‌بنیان و کالاهای ساخته شده برویم و کمتر مواد پایه

ملی طی سه سال گذشته، نه تنها صادرات کشور افزایش نیافت بلکه با کاهش نیز روبرو بودیم.

به گفته وی، در سایر کشورها وقتی چنین اتفاقی رخ می‌دهد، شاهد رشد صادرات هستیم اما طی سال‌های اخیر، بعضی سیاست‌های نادرست در کشور پالس‌های نامطلوبی به جامعه صادرکنندگان و فعالان اقتصادی منعکس کرد پس باید اقداماتی جهت خروج از این شرایط نامساعد صورت گیرد. رئیس کنفدراسیون صادرات ایران لاهوتی به لزوم بازرگاری در دستورالعمل‌های حوزه تجارت خارجی کشور اعم از صادرات یا واردات پرداخت و افزود: باید دید کدام‌یک از دستورالعمل‌ها مانع صادرات بوده و کدام در مسیر تجارت خارجی راه‌گشاست. دومین مورد مهم تشتت و تصمیم‌گیری‌های جزیره‌ای است که باعث شده هر دستگاهی بنا به مناسبت خود نسبت به تصمیم‌گیری در حوزه صادرات و واردات اعم از ممنوعیت، محدودیت، رفع عوارض یا موارد مشابه بپردازد در حالی که این وضعیت به تضعیف جایگاه سازمان‌های متولی تجارت نظیر توسعه تجارت منتهی شده و در سه سال گذشته کمترین نقش را در سیاست‌گذاری‌ها ایفا کرده است.

لاهوری در خاتمه چند پیشنهاد نیز مطرح کرد:

- ۱- وضع تعرفه‌های ترجیحی را با کشورها و مقاصد صادراتی مدنظر قرار دهیم.
- ۲- مناطق آزاد را مدنظر داشته باشیم.
- ۳- به ورود موقت کالا توجه بیشتری صورت گیرد.

صادرات؛ جاده یک‌طرفه نیست

در ادامه مراسم معیوضا حریری - رئیس اتاق مشترک ایران و چین- به لزوم ایجاد اعتماد به تجار و تاثیر افزایش اعتبار آنان در اقتصاد کشور برای تحول صادرات پرداخت و خطاب به رئیس‌جمهور گفت: خوشبختانه عملکرد وزارت صمت و سازمان توسعه تجارت در دو ماه گذشته طوری بوده که ما را به آینده امیدوار کرده است.

وی ادامه داد: امروز ما روحیه تغییر ابزار را نه فقط در دولت که باید در تجار مشاهده کنیم. طی سالیان اخیر ما بخش‌هایی از فعالیت اقتصادی را مثل تولید

دستور شما در مدت معلومی به شکلی معقول به حل این مشکل بپردازند.

وی از سیاست‌های ارزی دولت‌ها به عنوان مانع بزرگ افزایش صادرات کشور یاد کرد و افزود: اشتباه مهلک دولت‌ها این بود که به جای افزایش صادرات و تسهیل جریان استفاده از ارز در اقتصاد ملی (که منجر به افزایش عرضه ارز می‌شود)، به طور مرتب به دنبال کنترل قیمت ارز رفته که همین عامل نه تنها به صادرات کشور لطمه وارد کرده بلکه بازگرداندن ارز نیز با معضلاتی روبرو شده است.

رئیس اتاق ایران خاطر نشان کرد: بازگرداندن انگیزه به فعالان اقتصادی لازمه خروج از این وضعیت است، باید این واقعیت را بپذیریم که امکان‌پذیر نیست از همان سطحی که مشکلات کشور را به وجود آورده‌ایم، قادر باشیم آنها را رفع کنیم. لازم است از سطحی بالاتر برای رفع این مساله ورود کرد و تصمیم کارآمدتری بگیریم. بخش خصوصی صادقانه آماده است تحت هر شرایطی برای توفیق این دولت (که بعد از انقلاب با سطح بی‌سابقه‌ای از مشکلات روبروست)، همکاری کند.

صادرات، انتخاب نیست؛ ضرورت است

محمد لاهوتی - رئیس کنفدراسیون صادرات ایران- نیز به رویکرد مثبت دولت در حوزه اصلاح اقتصادی پرداخت و از رئیس‌جمهور و تیم اقتصادی دولت بابت ابلاغیه معاونت اقتصادی دولت قدردانی نمود و گفت: حدود سه سال در پی حل مشکلات مربوط به استرداد مالیات ارزش افزوده بودیم که آقای فاطمی‌امین - وزیر صمت- طی برگزاری جلسه‌ای کوتاه این موضوع حل و فصل کردند و خوشبختانه منابع عظیمی از نیازهای واحدهای تولیدی که در سازمان امور مالیاتی حبس شده بود، آزاد گردید.

لاهوری، صادرات را نه یک انتخاب بلکه ضرورت برشمرد و گفت: با توجه به کاهش فروش نفت و کاهش درآمدهای ارزی کشور، چاره‌ای جز استفاده از ارز حاصل از صادرات برای تامین نیازهای کشور وجود ندارد و متأسفانه به‌رغم کاهش ارزش پول

به گفته فریدون مهبودی - صادرکننده داروهای بیوتکنولوژی و دانش بنیان - با وجود اینکه ایران در آسیا یکی از سه تولیدکننده برتر داروهای بیوتکنولوژی و پیشرفته است، اما سهم صادرات ما به واسطه مشکلاتی که با وزارت بهداشت داریم، به اندازه دلخواه نیست.

مهبودی تصریح کرد: تولید داروی بیوتکنولوژی در ایران آنقدر بالاست که نیاز داخلی تامین شده و یک بسته داروی بیوتک به اندازه چند بشکه نفت ارزش دارد اما تا زمانی که وزارت بهداشت مانع صادرات داروهای بیوتک می شود، نمی توان به اهداف مدنظر دست یافت لذا از رئیس جمهور درخواست می کنیم با ایجاد کمیته ای جدید، مسائل صادرات دارو از وزارت بهداشت به سازمان توسعه تجارت منتقل شود.

«نصراله ایزدپناه - نماینده انجمن تولیدکنندگان فولاد» - به هزینه ۷ تا ۱۰ درصدی ارزی ناشی از مسائل تحریم و... اشاره کرد و گفت:

هیچ گاه موفق نشدیم منافع خود را در این بازار به دست آوریم.

بزرگترین دشمن صادرات و صادرکنندگان را دولت اعلام کرد و ادامه داد: طیفی از کارکنان دولت، با نگرشی محدود مسیر صادرات را مخدوش می کنند؛ دولت باید به این موضوع واقف باشد. دیگر اینکه برای جهش صادراتی بازارهای تک را باید مدنظر داشته باشیم. بازار مهم ترین مساله است. این معیار چه در داخل و چه در خارج باید مدنظر دولت باشد. اگر دولت در بازار داخلی کمک حال تولیدکننده نباشد، در بازار خارجی نیز کاری از پیش نمی رود. از این منظر ما باید به پلت فرمی مخصوص خود برسیم که بتوانیم مساله جهش صادرات را محقق سازیم.

به گفته سجادی، تجربیات جهانی نشان می دهد ژاپن با کالاهای مصرفی، انگلستان با صنایع نساجی و آلمان با فلزات توانست به توسعه برسد لذا بر این باورم که باید برای ایران پلت فرمی جهت توسعه حوزه «های تک» و نانو تکنولوژی مدنظر قرار گیرد.

پتروشیمی و فولاد خام صادر کنیم.

«محمدحسن شمس فرد - رئیس اتحادیه صادرکنندگان خشکبار» متذکر شد: بالاترین رقم ارزآوری و صادرات پس از صنایع مادر و بزرگ نظیر نفت و... متعلق به اتحادیه خشکبار است. سال گذشته این رقم حدود ۵/۲ میلیارد دلار بود و در سال های قبل این رقم به ۳ میلیارد دلار هم رسید اما برای توسعه صادرات با مشکلات جدی دست و پنجه نرم می کنیم. به عنوان مثال کالای خود را با نرخ ارز آزاد خریداری می کنیم اما هنگام صادرات، مجبور به فروش آن به دولت در سامانه نیما به نرخی بسیار پایین تر از نرخ ارز آزاد هستیم. رقم اختلافی این اتفاق گاه به ۳ و حتی ۵ هزار تومان هم می رسد که این موضوع آزاردهنده است.

«محمودرضا سجادی - سفیر سابق ایران در روسیه» - به پتانسیل های فراوان صادراتی در بازار روسیه اشاره کرد و گفت: در سال های گذشته هزینه همسایگی با روسیه را پرداخت کرده ایم، اما

وی با بیان اشاره به این نکته در حال حاضر به جز همسایگان به ۱۵ کشور اروپایی صادرات داریم، توسعه تعامل با همسایگان از طریق انعقاد قرارداد تعرفه ترجیحی را موثر قلمداد کرد و گفت: به این ترتیب می‌توانیم در کنار صادرات محصولات کامل، قطعات هم به کشورهای همسایه صادر کنیم.

«عبدالرضا یعقوب‌زاده - نماینده انجمن تجهیزات پزشکی - با یادآوری ضربه خطای دلار ۴۲۰۰ به پیکر اقتصاد ایران درخواست تصویب قانونی را مطرح کرد تا کسی نتواند دوباره این سیاست ارزی خطا را تکرار کند. وی گفت: به صرف حضور دولت، شاهد جهش اقتصادی و صادراتی نخواهیم بود و لازمه این تغییر مسیر، سپردن اقتصاد به دست بخش خصوصی است. وی با یادآوری تجربه خطای چین در کشتار گنجشک‌ها برای افزایش تولید محصولات کشاورزی از رئیس‌جمهور خواست در تدوین سیاست‌ها به تجربیات جهانی توجه کند تا شاهد آزمون و خطا در حوزه اقتصاد نباشیم.

هزینه‌های سنگین روبروست.

سلیمانی خاطر نشان کرد: به عنوان یکی از بنگاه‌های بزرگ صنعت غذا با میلیون‌ها دلار صادرات؛ باید بدون هیچ مشکل و محدودیتی به وزارت امور خارجه دسترسی داشته باشیم. در عین حال، مساله ارز چندنرخه موضوعی است که دولت باید آن را حل و فصل کند، اینکه ارز به یکباره تا محدوده ۳۰ هزار تومان نوسان می‌کند نیز موضوع دیگری است که وجود آن باعث ایجاد مشکل برای صادرات خواهد شد.

«محمد عبقرلو - دبیرکل فدراسیون حمل‌ونقل و لجستیک ایران - از کمبود شدید ناوگان کانتینر دریایی گلایه داشت و محمدرضا دبیانی - فعالان حوزه لوازم خانگی - به ممنوعیت واردات لوازم خانگی اشاره کرد و گفت: خواستار ممنوعیت دائمی واردات نیستیم اما استدعا داریم طی تدوین یک برنامه ۵ ساله مسیر توسعه صنعت لوازم خانگی مهیا شود.

به بهانه تنظیم بازار و محدودیت آن صادرات را ممنوع نکنید. بهتر است به جای چنین رویکرد مخربی از وضع تعرفه و عوارض صادراتی برای تنظیم بازار استفاده کرد.

به گفته وی، در شرایطی که کالاهای فولادی در بورس کالا عرضه شده و خریداری ندارد، چه اشکالی دارد صادرکننده بتواند محصول خود را به خریدار خارجی عرضه کند؟!

«غلامعلی سلیمانی - صادرکننده صنایع غذایی در سخنان خود به مشکلات مالیاتی اشاره کرد و خواستار رفع مشکلات مالیاتی تولیدکنندگان و صادرکنندگان شد. وی ابراز داشت: برای جهش صادراتی، باید ساختار صادراتی مخصوصی داشته باشیم. امروز شرکتی که در کشور خارجی اقدام به سرمایه‌گذاری و بازاریابی برای توسعه بازار خود و رشد صادرات می‌کند، از سوی بانک مرکزی با مشکلاتی در زمینه بازگرداندن ارز صادرات مواجه است ولی این نهاد نمی‌پذیرد صادرکننده با